

The Development a Curriculum to Promote Careers in the Community Through the Activity of Transferring Local Wisdom “Tang Yuak” for Students in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

Wacharapatr Techawattanasiridumrong*

Ed.D. (Curriculum and Instruction), Lecturer
Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education,
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
*Corresponding author: ananxisu163@gmail.com

Received: October 27, 2023/ Revised: June 13, 2024/ Accepted: June 19, 2024

Abstract

The purposes of this study were 1) The purposes of this research were 1) Study the needs necessary for curriculum development, 2) Develop and inspect curriculum quality, and 3) Evaluate curriculum implementation. There were 3 research methods, namely, the first step was to study the needs, the second step was to develop and verify the quality of the training curriculum, and the third step was to evaluate the use of the training curriculum. The samples were group 1, 315 grade 4-6 students obtained by a multi-stage random sampling method; group 2, 17 experts and grade 5 students, totaling 17 students were obtained by the selection method. Specific research tools were 1) the need questionnaire. Confidence 0.98 2) Training courses 3) Achievement test the confidence was 0.84. 4) Practice skill assessment form. There is a consistency index of 1.00 and a satisfaction assessment form. The consistency index was 1.00. Statistics used for data analysis were mean, and standard deviation. And t-test

The research results were as follows: 1) the study's results of the actual needs overall, it was at a high level in all aspects, with an average of 3.94. The condition that should be overall, it was at the highest level in all aspects with an average of 4.87. 2) The result of the development of the training curriculum consisted of 8 components and the training curriculum was appropriate and consistent in all components 3) the evaluation result of the use of the training curriculum found that 3.1) students had higher knowledge after learning than before 3.2) Students had activity skills at the highest level. 81.70 percent and 3.3) students were satisfied. Overall, it was at the highest level. With an average of 4.68

Keywords: Training Courses, Career Promotion, Local Wisdom Transfer, Banana Picking

บทความวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรม การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” สำหรับนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง*

กศ.ด. (หลักสูตรและการสอน), อาจารย์
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
 *ผู้ประสานงาน: ananxisu163@gmail.com

วันรับบทความ: 27 ตุลาคม 2566/ วันแก้ไขบทความ: 13 มิถุนายน 2567/ วันตอบรับบทความ: 19 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร 2) พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร และ3) ประเมินผลการใช้หลักสูตร มีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็น ขั้นที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม และขั้นที่ 3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 315 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รวมทั้งสิ้น 17 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความต้องการจำเป็น มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 2) หลักสูตรฝึกอบรม 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.84 4) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ มีดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และแบบประเมินความพึงพอใจ มีดัชนีความสอดคล้อง 1.00 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นด้านสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ส่วนสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ และหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ และ3) ผลการประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า 3.1) นักเรียนมีความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3.2) นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.70 และ3.3) นักเรียนมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม การส่งเสริมอาชีพ การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแทงหยวกกล้วย

บทนำ

สังคมวัฒนธรรมและประเพณีในแต่ละยุคสมัยย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยหลากหลายมิติทั้งจากภายในสังคมเองและจากปัจจัยภายนอก ความทรงจำเกี่ยวกับสภาพสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของผู้คนที่เกิดขึ้น แต่อดีตนั้นมีการบันทึกไว้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและค่านิยมของยุคสมัย “การแทงหยวก” ในศิลปวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นแต่ขาดการบันทึกที่เป็นระบบ กลุ่มช่างแทงหยวกมีการสืบทอดงานการแทงหยวกจากรุ่นสู่รุ่นโดยใช้งานเทศกาลประเพณีเป็นสถานการณ์หรือโรงเรียน ดังแนวคิดของ สุรเดช เดชคง ครูภูมิปัญญาไทย สาขาศิลปกรรมการแทงหยวก (Ministry of Education, 2017) กล่าวว่า ศิลปะการแทงหยวกนั้นมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ปัจจุบันมีการคิดนำมาประยุกต์ใช้หลากหลายซึ่งในสมัยโบราณนิยมแทงหยวกในงานมงคล เช่น งานโกนจุก ตัดจุก แต่คนสมัยใหม่เข้าใจกันว่าจะใช้เฉพาะงานศพสำหรับสกุลช่างแทงหยวกของอำเภอโพธิ์ทอง โดยนายสมูล เมฆกระจาย เคยได้รับรางวัลบุษราคัมมณีศรีราชภัฏ ครั้งที่ 13 ปี 2559 สาขาทัศนศิลป์และภูมิปัญญา ซึ่งครูภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกคนเคยได้ทำงานแทงหยวกให้กับบุคคลสำคัญและผู้มีชื่อเสียงมาแล้วหลายงาน โดยที่รู้สึกปลาบปล้ำมากที่สุดได้ถวายงานแทงหยวกและมีดีแทงหยวกทูลเกล้าถวายสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้แก่นักเรียนทางภาคใต้เพื่อสืบสานวัฒนธรรมอันดีงามที่มีมาแต่โบราณให้กับลูกหลาน

ในอดีตก็มีการใช้สิ่งประดิษฐ์จากต้นกล้วยและใบกล้วยในงานพิธีกรรม เช่น งานโกนจุก การประดับขุมและที่สำคัญที่สุดใช้ประดับเชิงตะกอนงานเผาศพ ซึ่งจะเห็นได้จากการนำกากกล้วยมาประดิษฐ์แกะสลักลวดลายประดับขุมและเชิงตะกอน นั่นก็คือ ศิลปะงานแทงหยวก ตามการให้ความหมายของ Royal Academy (2019) “การแทงหยวก” หมายถึง สลักกากกล้วยให้เป็นลวดลายประดับเชิงตะกอนในการเผาศพ เป็นการนำเอากากกล้วยมาทำให้เป็นลวดลายต่าง ๆ โดยใช้วิธีแทงด้วยมีดแทงหยวกใช้สำหรับงานประดับตกแต่งที่เป็นการชั่วคราว เช่น ประดับเบญจารัตน์ประดับร้านม้าเผาศพประดับจิตกาธานสายทำให้ในอดีตศิลปะงานแทงหยวกของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาชื่อเสียงไม่แพ้ท้องที่อื่นใด เอกสารที่กล่าวถึงศิลปะงานแทงหยวกและการถ่ายทอด

งานแทงหยวก อีกทั้งเยาวชนในสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแทบจะไม่มีใครรู้จักศิลปะดังกล่าวนี้มีผลให้ศิลปะงานแทงหยวกใกล้จะสูญหายไปตามครูช่างแทงหยวกซึ่งนับวันจะหาผู้รู้ได้ยากและเหลือการสืบทอดศิลปะงานแทงหยวกอยู่ไม่มากนักในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Silpsap (2020) กล่าวว่า การแทงหยวกหรือการแกะสลักใบกล้วยเป็นศิลปะพื้นบ้านไทยที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและมีความสำคัญในหลายวัฒนธรรมท้องถิ่น การฝึกอบรมการแทงหยวกสามารถแบ่งออกเป็นหลายขั้นตอนตั้งแต่การเตรียมวัสดุ การเลือกใช้เครื่องมือ ไปจนถึงเทคนิคการแกะสลักต่าง ๆ งานวิจัยในด้านนี้มักจะมุ่งเน้นไปที่การอนุรักษ์ศิลปะพื้นบ้าน การถ่ายทอดทักษะจากรุ่นสู่รุ่นและการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการจัดกิจกรรมผ่านการฝึกอบรมจะคำนึงถึงพื้นฐานความรู้และทักษะที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรม การฝึกอบรมจะเป็นการต่อยอดความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาความชำนาญเฉพาะวิชาชีพ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงให้มีมาตรฐานและเป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การจัดทำวิสาหกิจชุมชน การเพิ่มผู้ประกอบการอิสระรายย่อยให้ชุมชนหรือปรับเปลี่ยนตนเองเป็นผู้ประกอบการตามความสนใจและความถนัดเพื่อดำรงตนและครอบครัวให้อยู่อย่างมีความสุขได้ในระยะยาวยังสามารถช่วยเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อีกด้วย (Office of the Secretariat of the Council of Education, 2022) ดังนั้น การฝึกอบรมจึงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยกิจกรรมในระยะสั้น ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงานและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมไม่ยาวนาน เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถฝึกปฏิบัติในเรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการอบรมที่จัดขึ้น (Amphot, 2022)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นสาเหตุที่มาแห่งการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” สำหรับนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นถ่ายทอดศิลปะภูมิปัญญาท้องถิ่นการแทงหยวก

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและชุมชนใกล้เคียง รวมทั้ง การสื่อสารเพื่อการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและกระตุ้น ให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและ ท้องที่ใกล้เคียงหันมาสนใจรับรู้และถ่ายทอดศิลปะการ แหงหยวกนี้และอนุรักษ์ศิลปะที่มีคุณค่านี้ไว้ให้อยู่คู่กับ พิธีกรรมในสังคมไทยและอาจพัฒนาเป็นงานศิลปะ แขนงใหม่ที่สร้างสรรค์ขึ้นให้เป็นศิลปะที่มีคุณค่าของ สังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการ ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแหงหยวก” สำหรับ นักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร การส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแหงหยวก” สำหรับนักเรียนใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรการส่งเสริม อาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแหงหยวก” สำหรับนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดในการวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

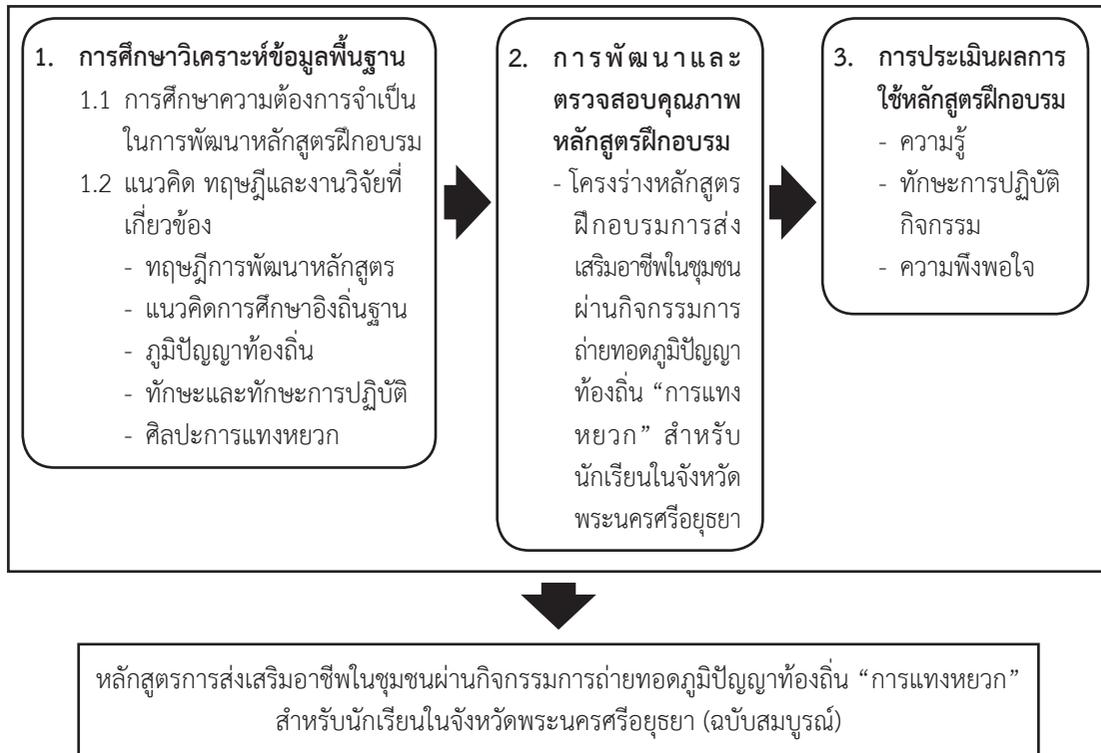
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เป็นความ เชื่อในเชิงปรัชญาของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองหรือชุมชน ก็ตามด้วยเหตุนี้การนิยามคำว่าหลักสูตร หมายถึง มวลความรู้

และประสบการณ์ที่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญ ได้แก่ กิจกรรม เอกสาร แผนการสอน ตำราหรือหนังสือ จัดทำขึ้นโดยมี จุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะความ สามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ รวมทั้งมีการกำหนด วิธีการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้หลักสูตร มีความหมายกว้าง ๆ ครอบคลุม 2 นัย คือ 1) การสร้าง หลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยที่ยังไม่เคยมีหลักสูตรนั้นปรากฏ มาก่อน 2) การพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น เหมาะสมสอดคล้องกับ โรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน หลักสูตรและวิธีการสอน รวมทั้งการประเมินผลเพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีตามจุดมุ่งหมายหรือ ความคาดหวัง (Oliva, 2009)

ส่วนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแหงหยวก” เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรม การฝึกอบรมเป็นวิธีการ เจริญที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมทักษะการ ดำรงชีวิตและครอบครัว ทำให้ผู้เรียนเข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะ การจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการ ทำงานร่วมกันและทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้ พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิต และครอบครัว (Ministry of Education, 2017) การ ทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมาออกแบบวิธีการวิจัยโดยกำหนดกรอบแนวคิด ในการวิจัยดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” สำหรับนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตไชยวัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จาก 10 โรงเรียน จำนวน 2,496 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 315 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการจัด

การเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงตัวบุคคล (Purposive Sampling) และกลุ่มที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนประจักษ์ ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงโรงเรียน (Purposive Sampling) จากโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตไชยวัฒนา ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้จำนวน 915 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) คือ การหาช่วงของการสุ่มคำนวณจากขนาดประชากรหารด้วยขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ $915 \div 20 = 46$ หมายถึง จัดเรียงลำดับรายนามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยเรียงลำดับเลขที่ 1-915 จากนั้นเลือกสุ่มทุก ๆ ลำดับที่ 46 มาเป็นกลุ่มตัวอย่างจนครบ 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน จำนวน 17 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบหาค่าดัชนีความตรง

ตามเนื้อหา (Content Validity Index) และตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ออฟฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” สำหรับนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยการพัฒนาโครงร่างหลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2) การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม และ 3) การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 นี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมความสอดคล้องและข้อเสนอแนะก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โดยคำนวณได้ค่า (IOC) เท่ากับ 1.00 แสดงว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมและความสอดคล้องในการนำหลักสูตรฉบับร่างไปใช้ และกลุ่มที่ 2 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อหาประสิทธิภาพของโครงร่างหลักสูตร (ครั้งที่ 1) จำนวน 3 คน โดยทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน กลุ่มละ 1 คน (ครั้งที่ 2) จำนวน 9 คน โดยทดลองใช้กับนักเรียนที่เรียนกลุ่มเก่ง ปานกลางและอ่อน กลุ่มละ 3 คน เพื่อตรวจสอบหาประสิทธิภาพโครงร่างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง จำนวน 9 สัปดาห์ รวมระยะเวลา 18 ชั่วโมง ผลการทดลองพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปทดลองใช้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” สำหรับนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 3 ครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนประจักษ์ ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจงโรงเรียน (Purposive Sampling) จากโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตไชยวัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้ จำนวน 915 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) คือ การหาช่วงของการสุ่มคำนวณจากขนาดประชากรหารด้วยขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ $915 \div 20 = 46$ หมายถึง จัดเรียงลำดับรายชื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยเรียงลำดับเลขที่ 1-915 จากนั้นเลือกสุ่ม ทุก ๆ ลำดับที่ 46 มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จนครบ 20 คน ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ (One Group Pretest Posttest Design) ของ Tuckman (1999) ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) การประเมินก่อนใช้หลักสูตรฝึกอบรม 2) การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตรฝึกอบรม และ 3) การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาและความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 โดยผลการตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 แล้วนำมาพิจารณาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยค่าจากสูตร KR-20 (Kuder-Richardson 20) ของ Taweerat (2017) จากนั้นนำข้อสอบมาคัดเลือกข้อที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปไว้ (Ritjaroon, 2017)

2) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติกิจกรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ของ Srisaard (2017) โดยอิงเกณฑ์รูบิค (Rubric) มีการให้คะแนนแยกองค์ประกอบ (Analytic Score) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของบุญชม ศรีสะอาด (Srisaard, 2017) จำนวน 16 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพ

ของแบบประเมินโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบที (t-test for Dependent Sample)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” ดังแสดงดังตาราง 1

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และดัชนีความต้องการจำเป็น

รายการประเมิน	$\bar{X}$ สภาพที่ เป็นจริง	$\bar{X}$ สภาพที่ ควรจะเป็น	ดัชนี ความ ต้องการ จำเป็น	ลำดับ
1. ด้านเนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตร				
1.1 ประวัติความเป็นมา คติ ความเชื่อ ประเพณีการแทงหยวกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	3.66	4.88	0.332	1
1.2 ความสำคัญ คุณค่า เอกลักษณ์และประโยชน์ใช้สอยของหยวกกล้วยที่มีต่อชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและชีวิตประจำวัน	4.14	4.84	0.171	4
1.3 วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบสำหรับการแทงหยวกจากสภาพแวดล้อมและทรัพยากรท้องถิ่น	3.72	4.89	0.316	2
1.4 ขั้นตอนและวิธีการแทงหยวกและการสร้างสรรค์ลวดลายด้วยเทคนิคต่าง ๆ	4.00	4.87	0.218	3
1.5 วิธีการแทงหยวก การสร้างสรรค์งานการอนุรักษ์และการพัฒนาเพื่อสืบทอดการแทงหยวก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	4.19	4.86	0.160	5
2. ด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม				
2.1 การเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการแทงหยวกมาให้ความรู้ในสถานศึกษา	3.83	4.81	0.255	2
2.2 การทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	3.93	4.82	0.247	3

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$ สภาพที่เป็นจริง	$\bar{X}$ สภาพที่ควรจะเป็น	ดัชนี ความ ต้องการ จำเป็น	ลำดับ
2.3 การศึกษากระบวนการแหงหยวกจากผู้เชี่ยวชาญ	4.12	4.83	0.175	6
2.4 การฝึกปฏิบัติการแหงหยวกขั้นพื้นฐานจากปราชญ์ชาวบ้าน ช่างแหงหยวกหรือผู้รู้ในท้องถิ่น	3.80	4.83	0.270	1
2.5 การฝึกปฏิบัติการออกแบบลวดลายการแหงหยวกตามแนวคิดของตนเอง	4.02	4.88	0.216	4
2.6 การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการแหงหยวกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พร้อมแสดงผลงานการออกแบบลวดลายและโครงการการออกแบบชิ้นงานที่ใช้รูปแบบการแหงหยวกมาประยุกต์ให้เข้ากับบริบทที่ร่วมสมัย	3.98	4.86	0.211	5

จากตาราง 1 ความต้องการจำเป็นด้านเนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าประวัติความเป็นมา คติความเชื่อ ประเพณีการแหงหยวกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก (0.33) รองลงมาคือ วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบสำหรับการแหงหยวกจากสภาพแวดล้อมและทรัพยากรท้องถิ่น (0.31) และขั้นตอนและวิธีการแหงหยวกและการสร้างสรรค์ลวดลายด้วยเทคนิคต่าง ๆ (0.21)

ส่วนความต้องการจำเป็นด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การฝึกปฏิบัติการแหงหยวกขั้นพื้นฐานจากปราชญ์ชาวบ้าน ช่างแหงหยวกหรือผู้รู้ในท้องถิ่น มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก (0.27) รองลงมาคือ การเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการแหงหยวกมาให้ความรู้ในสถานศึกษา (0.25) และการทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (0.24) ตามลำดับ

2. การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร การส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแหงหยวก” สำหรับนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

2.1 การศึกษาความต้องการจำเป็นจากการสอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรม โดยกำหนดโครงร่างของหลักสูตรมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) เวลาเรียน 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และ 8) แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (2) สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) (3) สาระการเรียนรู้ (4) ภาระงาน (สะท้อนการจัดกิจกรรม) (5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (6) กิจกรรมการเรียนรู้ (7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ(8) บันทึกผลหลังการสอน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแหงหยวก” ดังแสดงตาราง 2

ตาราง 2

แสดงการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมของกลุ่มทดลอง (n=30)

การทดลอง	ค่าประสิทธิภาพ	แปลผล
กลุ่มทดลองใช้หลักสูตร	$E_1 = 81.70$	ผ่านเกณฑ์
	$E_2 = 80.78$	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 2 ประสิทธิภาพการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมของกลุ่มทดลอง พบว่า มีค่า E_1/E_2 เท่ากับ $81.70/80.78$ มีประสิทธิภาพเชิงกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพเชิงผลลัพธ์ (E2) เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

อาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” สำหรับนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. การประเมินผลการใช้หลักสูตรการส่งเสริม

3.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงตาราง 3

ตาราง 3

แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	n	X	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p-value
ก่อนใช้หลักสูตร	20	15.15	2.72	207	2311	15.54	.000
หลังใช้หลักสูตร	20	25.50	2.16				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

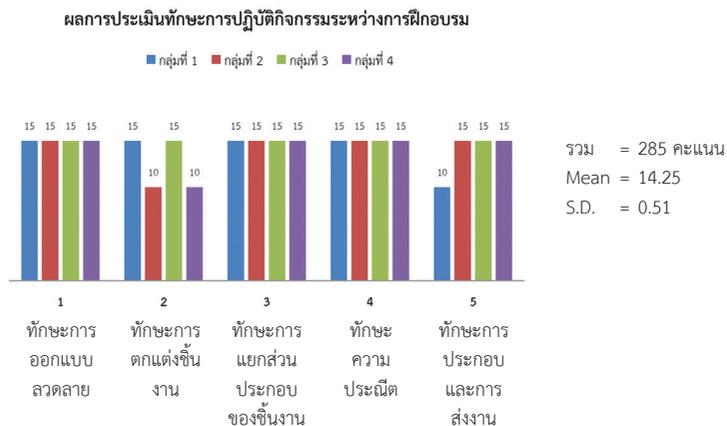
จากตาราง 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น พบว่า หลังการฝึกอบรมสูงกว่า

ก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 การประเมินทักษะการปฏิบัติระหว่าง การฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2

การประเมินทักษะการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการฝึกอบรม

3.3 การประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร การส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” ของกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏดังนี้

พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักสูตร ฝึกอบรมช่วยให้นักเรียนรู้ท้องถิ่นของตนเอง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 รองลงมา คือ ผู้รู้ในท้องถิ่นมีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดและ ฝึกปฏิบัติเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.70 และหลักสูตรฝึกอบรมช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” ได้ข้อค้นพบว่า นักเรียนมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของ วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบสำหรับการแทงหยวกจาก สภาพแวดล้อมและทรัพยากรท้องถิ่นและเห็นความสำคัญ ของประวัติความเป็นมา คติความเชื่อ ประเพณีการแทงหยวก ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังมีความต้องการ ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการแทงหยวกและการ สร้างสรรค์ลวดลายด้วยเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Suwannachang & Sirinupong (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมอาชีพท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ผ่านกิจกรรมการฝึกอบรมการแทงหยวกของวิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมศิลปะ การแทงหยวกเป็นหนึ่งในสกุลช่างโบราณของจังหวัดเพชรบุรี โดยเฉพาะจังหวัดเพชรบุรีมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะของลายที่แตกต่างกัน เกิดจากกระบวนการ ขั้นตอน แนวคิดเชิงช่างศิลปะ การประยุกต์ลวดลายเลียนแบบ ธรรมชาติและช่างสามารถสร้างสรรค์ลวดลายงานแทงหยวก ได้โดยไม่ต้องร่างลาย ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม โดยจัดทำหลักสูตรหรือชุดคู่มือการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การแทงหยวกอย่างเป็นทางการ แบ่งหน่วยการเรียนรู้ อย่างชัดเจน มีการสาธิตและเผยแพร่ให้กับผู้ที่สนใจและ

ลงมือปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการทำงาน การวางแผนการร่วมงานกันเป็นหมู่คณะและเล็งเห็นคุณค่า ทางสังคมจากข้อมูลปัจจุบัน สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการส่งเสริมอาชีพช่างแทงหยวกจังหวัดเพชรบุรี ส่วนงานวิจัยของ Pongthong & Chamchuen (2009) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศิลปะการแทงหยวกและแนวทางใน การอนุรักษ์: กรณีศึกษาสกุลช่างแทงหยวกจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมศิลปะการแทงหยวกของ จังหวัดเพชรบุรี การแทงหยวกถือเป็นองค์ความรู้ที่ได้ถูก ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นทั้งจากสมัยอยุธยา ก่อนสมัยอยุธยา และผสมผสานศิลปะในสมัยรัตนโกสินทร์ มีอัตลักษณ์ แบบฉบับที่ต่างจากการแทงหยวกของจังหวัดอื่นคือ นอกจาก จะมิลวดลายพื้นฐานในการแทงหยวกแล้วยังมีการประยุกต์ ลายขึ้นมาใหม่ โดยนำเอาลวดลายจากศิลปะในแขนงอื่น ๆ เข้ามาดัดแปลงหรือมีการนำเอารูปลักษณะของธรรมชาติ มาดัดแปลงเป็นลวดลายที่มีความวิจิตรบรรจง มีความ อ่อนช้อยเป็นอัตลักษณ์ของสกุลช่างเมืองเพชรบุรีที่แสดงถึง ความมีอารยธรรมของคนในจังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Panich (2016) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การสื่อสารเพื่อถ่ายทอดศิลปะงานแทงหยวก ผลการ วิจัยพบว่า การดำรงอยู่ของศิลปะการแทงหยวกและการ สื่อสารเพื่อถ่ายทอดศิลปะการแทงหยวกมีความสัมพันธ์กัน อย่างแนบแน่น หากต้องการอนุรักษ์ศิลปะการแทงหยวก ให้สามารถดำรงอยู่คู่กับสังคมไทยก็จะต้องมีการถ่ายทอด ผ่านการสื่อสารซึ่งก็มีหลากหลายรูปแบบ หากใช้สื่อบุคคล ในการสื่อสารเพียงอย่างเดียว ศิลปะการแทงหยวกก็มี โอกาสสูญหายไปตามกาลเวลาจำเป็นต้องใช้สื่ออื่น ๆ ผสมผสานกับสื่อบุคคลโอกาสที่ศิลปะการแทงหยวกจะเป็น ที่รู้จักก็มีโอกาสมากขึ้น ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับตำรา และงานวิจัยเรื่องการสื่อสารและเรื่องศิลปะพื้นบ้าน หลาย ๆ เล่ม ตั้งแต่สมัยนิยมศิลปะงานแทงหยวกที่ใช้ ประดิษฐ์ทั้งงานมงคลและงานอวมงคล ความเชี่ยวชาญ การถ่ายทอดของผู้ส่งสารคือครูช่างแทงหยวกและผู้รับสาร ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยที่สำคัญจึงอยู่ที่สื่อครูช่าง แทงหยวกเลือกใช้ในการเผยแพร่ นอกเหนือจากบุคคล คือครูช่างแทงหยวกเพียงสื่อเดียว

2. การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร การส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” ได้ข้อค้นพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ

2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) เวลาเรียน 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 8) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน ซึ่งในแต่ละแผนมีองค์ประกอบในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) สาระการเรียนรู้ ภาระงาน (สะท้อนการจัดกิจกรรม) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้และบันทึกผลหลังการสอน ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Oliva (2009) ที่กล่าวว่าหลักสูตรเป็นมวลความรู้และประสบการณ์ที่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญควรประกอบไปด้วย กิจกรรม เอกสาร แผนการสอน ตำรา หรือหนังสือ จัดทำขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการตรวจสอบให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ รวมทั้งมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบ ส่วนความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมมีความเหมาะสมและความสอดคล้องกัน ส่วนการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” ช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีทักษะการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดี เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwannachang & Sirinupong (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมอาชีพท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีผ่านกิจกรรมการฝึกอบรมการแทงหยวกของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ได้ข้อค้นพบว่า ได้หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 3 ชุดกิจกรรม ได้แก่ ชุดที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงานแทงหยวก ชุดที่ 2 รูปแบบและลวดลายศิลปะการแทงหยวกจังหวัดเพชรบุรี และชุดที่ 3 การตกแต่งประดับศิลปะการแทงหยวก ส่วนการประเมินค่าความเหมาะสมของชุดกิจกรรม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของ Seefa & Whangmahaphorn (2021) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องศิลปะของการแทงหยวกกล้วยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี ได้ข้อค้นพบว่า ศึกษาธิการจังหวัดวัฒนธรรมจังหวัด สถานศึกษาจะมีการทำงานร่วมกันร่วมสร้างเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น แשרประสบการณ์

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ในอดีตมาใช้สร้างความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในสถานศึกษา มีการเก็บเป็นฐานข้อมูลไว้และทางศึกษาธิการจังหวัดก็ดำเนินการนำมาขึ้นทะเบียน แล้วเปรียบเทียบกับหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อนำมาใส่ในหน่วยการเรียนรู้สำหรับการทำงานสอนนักเรียน เมื่อทางโรงเรียนหรือครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้นำองค์ความรู้ดังกล่าวมาสอนกับนักเรียนทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ช่วงเวลาดังกล่าวจะมีการเชิญคณะช่างแทงหยวกเมืองเพชรมาสาธิตพร้อมทั้งให้ความรู้เพิ่มเติมให้แก่ักเรียน นอกจากนี้ยังได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ มีการสนับสนุนยกย่องการให้รางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขัน สำหรับงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yingbun, Khumkhong & Chawianghong (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องงานสร้างสรรค์จากดอกบัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 4) ขอบข่ายเนื้อหา 5) กิจกรรมในการฝึกอบรม 6) สื่อและวัสดุอุปกรณ์หรือแหล่งวิทยาการ 7) การวัดผลและประเมินผล 8) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม 9) เอกสารประกอบการฝึกอบรม ได้แก่ คู่มือหลักสูตรฝึกอบรม กำหนดการฝึกอบรมและแผนการจัดการกิจกรรมการฝึกอบรม ซึ่งผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า มีความสอดคล้องเหมาะสม

3. การประเมินผลการใช้หลักสูตรการส่งเสริมอาชีพในชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” สำหรับนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ข้อค้นพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีทักษะการปฏิบัติกิจกรรมการแทงหยวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมในด้านระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cheevasaro (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาลายแทงหยวกของช่างในรอบลุ่มทะเลสาบสงขลา ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองใช้หลักสูตร ได้ลายแทงหยวกของช่างในรอบลุ่มทะเลสาบสงขลา

มี 4 ประเภท ได้แก่ 1) ลายเครื่อง 2) ลายนอ 3) ลายเสา และ 4) ลายปิดมุม ส่วนการจำแนกตามลักษณะของรูปแบบแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) รูปแบบลายไทย และ 2) รูปแบบลายประดิษฐ์ และขั้นตอนการแทงหยวกแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมหยวก 2) ขั้นตอนแทงลาย 3) ขั้นตอนประกอบหยวกหรือคุมหยวก และ 4) ขั้นตอนประกอบติดตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwannachang & Sirinupong (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมอาชีพท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีผ่านกิจกรรมการฝึกอบรมการแทงหยวกของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจในอาชีพช่างแทงหยวกในการทดสอบหลังเข้ารับการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 89.60 ซึ่งสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80.64 และ 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการฝึกอบรมการแทงหยวกของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yingbun, Khumkhong & Chawianghong (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง งานสร้างสรรค์จากดอกบัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ด้านทักษะการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับดี และ 3) ด้านเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหลังการฝึกอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมนอกจากใช้การสาธิต โดยวิทยากรแล้ว ครูผู้สอนจะต้องคอยตรวจสอบและ

ชี้แนะนักเรียนจนกว่าจะทำได้ถูกต้องและต้องมีการสรุปท้ายกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถจดจำและนำไปปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น

1.2 การใช้เทคนิควิธีถ่ายทอดความรู้ในขณะฝึกอบรมต้องมีการสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมให้ เป็นกันเองมีการเสริมแรงให้กำลังใจ เพื่อให้ให้นักเรียนกล้าคิด กล้าปฏิบัติอย่างมั่นใจ

1.3 ระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ครูผู้สอนควร ปลอ่ยให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตัวเองกับ เพื่อน ๆ ในกลุ่ม เน้นให้นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี มีน้ำใจช่วยเหลือกันและมีความอดทนในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำหลักสูตรการส่งเสริมอาชีพใน ชุมชนผ่านกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น “การแทงหยวก” ที่จัดทำขึ้นไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรนำหลักสูตรฝึกอบรมนี้ไปประยุกต์ ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเสริมทักษะ โดยให้มีการฝึกอบรม ในเรื่องอื่น ๆ เป็นต้นว่าการนำเสนอสมรรถนะหลักและสมรรถนะ เฉพาะในหลักสูตรมาตรฐานการในการจัดการเรียนการสอน

2.3 ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือด้านศิลป วัฒนธรรมในด้านอื่น ๆ เช่น การนำเสนอประกอบของ หยวกกล้วยมาทำการทดลอง เช่น ยางกล้วย ยอดอ่อนของ หยวกกล้วย เป็นต้น

2.4 ควรมีการเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน กับนักเรียน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อศึกษาความแตกต่างของการเรียนรู้

References

- Amphot, K. (2022). *Curriculum and Training Program Creation. Training materials for the Training Management course*. National Institute of Development Administration. [in Thai]
- Cheevasaro, D. (2017). *Banana stick pattern made by craftsmen in the Songkhla lake basin*. Faculty of Fine and Applied Arts Thaksin University.
- Ministry of Education. (2017). *Providing Teaching and Learning of local Wisdom at the Primary and Secondary Levels*. Teachers Council Lepro Printing House. [in Thai]
- Office of the Secretariat of the Council of Education. (2022). *Guidelines for bringing Thai wisdom into non-formal and informal learning processes*. Thailand Agricultural Cooperative Assembly Printing House. [in Thai]
- Oliva, P. F. (2009). *Developing the Curriculum*. (7th ed.). Allyn & Bacon.
- Panich, B. (2016). Communication for Transmission of the Local Wisdom “Tang-Yuak”. *Journal of Siamese Communication Review*, 16(20), 7-22. [in Thai]
- Pongthong, P. & Chamchuen, W. (2009). *The art of stinging jade and conservation guidelines. A case study of the Chang Tang Yuak family Phetchaburi Province*. [Master’ thesis, Silpakorn University]. [in Thai]
- Ritjaroon, P. (2017). Curriculum evaluation: process concepts and use of evaluation results. *Journal of Education, Thammasat University*, 8(1), 13-28. [in Thai]
- Royal Academy. (2019). *Dictionary of contemporary educational terms. Royal Institute edition*. Office of the Royal Institute. [in Thai]
- Seefa, W. & Whangmahaphorn, P. (2021). The Knowledge Management of the Local Wisdom on the Art of Banana Trunk Carving in Schools under the Secondary Educational Service of Area Office 10 Phetchaburi Province. *Journal of Humanities and Social Sciences Review (JHSSR)*, 23(2), 208-225. [in Thai]
- Silpsap, S. (2020). *Development of a betting training curriculum for youth*. Silpakorn University. [in Thai]
- Srisaat, B. (2017). *Preliminary research*. (10th ed). Suweeriyasan.
- Suwannachang, R. & Sirinupong, P. (2017). Promoting the local Profession in Phetchaburi on the art of tang yuak training of Phetchaburi Vocational College. *Journal of Education and Human Development Sciences*, 1(2), 81-92. [in Thai]
- Taweerat, P. (2017). *Research methods in behavioral and social sciences*. (7th ed). Bureau of Educational and Psychological Testing, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Tuckman, B. W. (1999). *Conducting Educational Research*. Harcourt Bruce & Company.
- Yingbun, S., Khumkhong, T. & Chawianghong, B. (2018). A Development of a Training Curriculum Entitled, “Creating Products from Lotus Flowers,” for Lower Secondary. Students, Suphanburi College of Dramatic Arts. *Journal Thepsatri Rajabhat University*, 2(1), 80-92. [in Thai]